

Sygn. akt V U 701/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne

na skutek odwołania S. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 27 września 2018 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt VU 701/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 27 września 2018r. znak: (...) - odmówił S. D. prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. W uzasadnieniu strona pozwana podała, iż wnioskodawczyni nie spełnia warunków określonych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, bowiem udowodniła jedynie 16 lat, 3 miesiące i 29 dni wykonywania pracy wobec wymaganych 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt.1 w/w ustawy, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. Organ rentowy nie uwzględnił w tym zakresie zatrudnienia wnioskodawczyni w (...), gdyż jednostka ta nie jest placówką wymienionymi w powołanym przepisie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni S. D.. Wniosła o jej zmianę i przyznanie jej prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. W uzasadnieniu skarżąca podała, iż wbrew twierdzeniom strony pozwanej posiada wymagany 20 - letni staż pracy nauczycielskiej w placówkach oświatowych, a w szczególności jako taki winien zostać jej zaliczony okres pracy w (...) od 1 grudnia 1986r. do 8 lutego 1998r.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podtrzymała w całości argumenty przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

S. D. urodziła się (...) r.

Wiek 55 lat osiągnęła w dniu (...)

Ma uwzględnionych przez organ rentowy 16 lat, 3 miesiące i 29 dni okresów pracy, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z 22 maja 2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Wniosek o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne ubezpieczona złożyła w dniu 28 sierpnia 2018r. Do wniosku dołączone zostało świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 2018r. wystawione przez (...) Liceum (...) w L., potwierdzające rozwiązanie umowy o pracę z dniem 31 sierpnia 2018r., na wniosek ubezpieczonej w związku z przejściem na świadczenie kompensacyjne.

Rozpoznając powyższy wniosek ZUS Oddział w L. wydał zaskarżoną decyzję .

Wnioskodawczyni od 1 grudnia 1986r. do 31 sierpnia 2000r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora (...) w L.. W trakcie tego zatrudnienia wykonywała obowiązujące zajęcia dydaktyczno-wychowawcze (gra na pianinie)

/bezsporne, a nadto dokumenty w aktach ZUS znak: (...)

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz.U. 2009.97.800 ze zmianami) prawo do tego świadczenia przysługuje nauczycielom , którzy spełnili łącznie następujące warunki:

1/ osiągnęli wiek 55 lat – w latach 2009-2014 (ust. 3) ,

2/ mają okres składkowy i nieskładkowy , w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jed.: Dz.U.2018.1383 ze zmianami), wynoszący 30 lat, w tym 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć,

3/ rozwiązali stosunek pracy .

Art. 4 ust. 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych stanowi, że nauczycielom spełniającym warunki określone w ust. 1 pkt. 1 i 2 świadczenie przysługuje również w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1,5c i 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2017.1189).

Zgodnie z art. 2 pkt. 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych – prawo do tego świadczenia przysługuje nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym , zatrudnionym w następujących jednostkach :

a/ publicznych i niepublicznych przedszkolach ,

b/ szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych ,

c/ publicznych i niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego i placówkach , o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (Dz.U.2017.59) tj.:

- młodzieżowych ośrodkach wychowawczych ,
- młodzieżowych ośrodkach socjoterapii ,
- specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki , metod pracy i wychowania ,
- ośrodkach rewalidacyjno- wychowawczych umożliwiających dzieciom i młodzieży , o których mowa w art. 36 ust. 17 , a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi , z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, realizację odpowiednio obowiązku , o którym mowa w art. 31 ust.4 , obowiązku szkolnego i obowiązku nauki ,
- placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejsce stałego zamieszkania.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd przedstawiony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 października 2017r. IIU 458/16 oraz w wyroku z 29 września 2016r. III UK 232/15 – zgodnie z którymi do ubiegania się o świadczenie kompensacyjne nie uprawniają okresy pracy nauczycielskiej wykonywanej w innych jednostkach organizacyjnych niż wymienione w art. 2 pkt 1 w.w. ustawy. Ograniczenie to obejmuje zatem miejsce wykonywania pracy nauczycielskiej, a nie jej przedmiot. Jeśli więc osoba ubiegająca się o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne nie pracuje w określonej kategorii jednostek, to nie może uzyskać prawa do tego świadczenia, nawet jeśli zatrudniona jest w charakterze nauczyciela, wychowawcy czy innego pracownika pedagogicznego. Argumentacja zawarta w uzasadnieniach tych orzeczeń uzupełnia stanowisko ZUS Oddział w L. przedstawione w zaskarżonej decyzji. Wskazać bowiem należy , że nie zasługuje na uwzględnienie zarzut podniesiony przez skarżącą w odwołaniu jakoby posiada wymagany zapisem art. 4 ust. 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych 20-letni staż pracy nauczycielskiej .

Wnioskodawczyni bezpodstawnie bowiem utożsamia pojęcie pracy nauczycielskiej z art. 88 Karty Nauczyciela z regulacją art. 4 ust. 1 ustawy o świadczeniach kompensacyjnych. ” Prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego nie jest tożsame z prawem do emerytury. To ostatnie wymaga odejścia z rynku pracy, podczas gdy nauczycielskie świadczenie kompensacyjne rekompensuje konieczność wcześniejszego odejścia z zawodu ze względu na szczególne warunki pracy (por. I. Jędrasik-Jankowska i . Jankowska : Prawo do emerytury. Komentarz do ustaw z orzecznictwem Warszawa 2011r., str. 457). W judykaturze podkreśla się pogląd, że celem ustawy kompensacyjnej było wprowadzenie przejściowego rozwiązania adresowanego do nauczycieli z długim stażem pracy, będącego alternatywą dla emerytur pomostowych, które przysługują nauczycielom w ograniczonym zakresie. Celem wprowadzenia tego świadczenia, podobnie jak emerytur pomostowych, było złagodzenie utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem podstawowego wieku przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Świadczenia te mają autonomiczny charakter. Ustawodawca bowiem od początku zdecydował o ich stopniowym wygaszaniu i finansowaniu bezpośrednio z budżetu państwa, a nie z wyodrębnionego funduszu, co może wskazywać, że nie są to świadczenia o charakterze ubezpieczeniowym .

Trybunał Konstytucyjny w wyrokach z dnia 4 czerwca 2013r., SK 49/12 oraz z 3 marca 2011r., K 23/09 stwierdził, że nauczycielskie świadczenie kompensacyjne nie należy do istoty prawa do zabezpieczenia społecznego, o którym mowa w art. 67 ust. 1 Konstytucji, gdyż stanowią szczególne uprawnienie emerytalne. Ich wyjątkowy charakter, wynikający z przełamania obowiązujący zasad nabywania uprawnień do świadczeń emerytalnych, powoduje, że nie można ich uznać za należące do istoty prawa do zabezpieczenia społecznego. Ustawa nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych wprowadziła dodatkową grupę osób uprzywilejowanych, wyposażając ją w świadczenia, które nie są objęte powszechnym systemem ubezpieczenia społecznego (nie są świadczeniem uzyskiwanym w związku z opłacaną składką), lecz są finansowane z budżetu państwa. Wiąże się to z poważnymi konsekwencjami finansowymi, powodującymi znaczny wzrost wydatków budżetowych państwa. Stąd też ustawodawca, wskazując zakres podmiotowy ustawy kompensacyjnej, mógł kierować się względami finansowymi i dać pierwszeństwo zasadzie

ochrony równowagi finansowej państwa. Powyższe argumenty przemawiają zatem za koniecznością dokonywania samodzielnej oceny prawa do świadczenia kompensacyjnego nauczycieli, bez szerszego odwoływania się do wcześniej wypracowanych stanowisk dotyczących nauczycielskich świadczeń emerytalnych (podobne stanowisko wyro Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012r. IIUK 126/11 i z dnia 10 kwietnia 2013r. IIUK 205/12) ”.

Odnosząc powyższe rozważania do zarzutów podniesionych przez ubezpieczoną o podkreślić należy, że z zakresu podmiotowego ustawy kompensacyjnej wskazanego w art. 2 ust. 1 jednoznacznie wynika, że tylko nauczyciele zatrudnieni m.in. niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego i w placówkach wymienionych w art. 2 pkt.7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe – mają prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Sąd Najwyższy w powołanym wyżej wyroku z dnia 29 września 2016r. IIIUK 232/15 wskazał, że art. 2 ust.1 ustawy kompensacyjnej „określa krąg podmiotów uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego , a tym samym zakres podmiotowy ustawy . Jej unormowania mają zatem zastosowanie do nauczycieli(...) , jeśli pozostają w zatrudnieniu w wymienionych w tym przepisie placówkach. A contrario brak zatrudnienia w tych podmiotach bezpośrednio przed nabyciem prawa do świadczenia, przy posiadaniu kwalifikacji nauczycielskich , uniemożliwia określenie takiej osoby jako nauczyciela w rozumieniu ustawy, a w konsekwencji – uzyskanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Z tego względu wyłącznie do tak określonego kręgu podmiotów adresowany jest art. 4 ustawy, który precyzuje przesłanki nabycia prawa do przedmiotowego świadczenia(...), a w stosunku do regulacji z art. 88 Karty Nauczyciela (...) polega na zawężeniu placówek oświatowych, w których powinna być wykonywana praca nauczycielska” (wyrok sądu Najwyższego z dnia 24 października 2017r. IIU 458/16).

Jak wynika z analizy akt sprawy wnioskodawczyni w spornym okresie – zatrudniona była w niepublicznych placówkach kształcenia artystycznego, o których mowa w art. 2 pkt. 5 Prawa oświatowego – w brzemieniu obowiązującym do dnia 31 sierpnia 2017r. Zatem nie były to placówki wymienione w art. 2 pkt. 7 i 8 Prawa oświatowego, a tylko zatrudnienie nauczycieli w takich placówkach daje prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego .

W tym zakresie Sąd podziela w pełni stanowisko ZUS Oddział w L..

Zatem wprowadzone ograniczenie przez art. 4 ust. 1 w związku z art. 2 pkt. 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, obejmuje miejsce wykonywania pracy nauczycielskiej, a nie jej przedmiot. Jeśli zatem osoba ubiegająca się o świadczenie nie pracuje w określonej kategorii jednostek , to nie uzyskuje prawa do świadczenia , nawet gdy tam zatrudniona była w charakterze nauczyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2016r. , IIIUK 232/14) .

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd oddalił odwołanie.

SSO Regina Stępień